

ŚW. FRANCISZEK SALEZY
BISKUP I KSIĄŻĘ GENEWY, DOKTOR KOŚCIOŁA

**KAZANIE
O WIECZNOŚCI
KOŚCIOŁA ŚWIĘTEGO**

KRAKÓW 2019

www.ultramontes.pl

KAZANIE

O Wieczności Kościoła Świętego

ŚW. FRANCISZEK SALEZY

BISKUP I KSIĄŻĘ GENEWY, DOKTOR KOŚCIOŁA

*Vidi Civitatem Sanctam Ierusalem novam descendentem
de coelo a Deo, paratam sicut sponsam
ornatam viro suo. APOC. c. 21.*

"Widziałem miasto święte Jeruzalem nowe zstępujące
z Nieba od Boga, bogato przybrane jako Oblubienica
dla swojego Oblubieńca".

Wielki Sekretarz Boski mówi na tym miejscu, że Kościół jest Miastem nowym, przybrany od Boga, jako Oblubienica dla swojego Oblubieńca. Jaka rozumiecie Moi Najmilsi Bracia miałyby być Oblubienica, żeby była według myśli swego Ulubionego, i gdyby ją Oblubieniec sam formował według woli swojej? Ja rozumiem żeby ją uczynił jak najpiękniejszą,

najświętszą i żeby jak najdłużej żyła, gdyż nie masz równego afektu jako Oblubieńca względem Oblubienicy, luboć za czasem długiego w małżeństwie pomieszkania odmienia wolę dla zepsowanej natury naszej. O w jakiej byłaby doskonałości Oblubienica! kiedy by właśnie miała wszystkie te przymioty, których jej Oblubieniec życzy. Pomyślcie tedy proszę, jakie musi być to święte Miasto, które Bóg dla siebie samego zgotował jako Oblubienicę; zaprawdę nader musi być piękna, mądra, przy długowiecznym życiu, bo to zwyczajna jest życzyć aby spowinowacenie jako najdłużej trwało. Bez wątpienia Bóg wystawił ten Kościół w tak mocnej sile i tak stale, że na wieki trwać będzie: czego ja teraz dowiodę jasnymi racjami, z okazji którą potem powiem. A żeby to było ku większej czci i chwale Bożej, prośmy o przyczynę Najświętszej Panny, mówiąc: Zdrowaś MARYJA.

Nic nie wątpię że wiecie Moi Najmilsi Chrześcijanie, jako przy stworzeniu świata Majestat Boski widząc ziemię i morze napełnione zwierzętami i rybami, błogosławił im wszystkim i dał siłę przyrodzeniu ich aby się rozmnażały aż do skończenia świata. Stworzywszy także człowieka błogosławił go udzielając mu tejże doskonałości, i od tego czasu wszystkie rzeczy żywot mające mnożą się. Co zaś do nas, każdy wie dobrze, że prostą linią i następnością synowie od Rodziców pochodzimy z tej mocy, którą Bóg dał Rodzicom naszym, i przykazał rozmnożenie. I zaprawdę przynależało to Bogu i Jego mądrości, aby konserwował świat, który raz tak chwalebnie wystawił.

Tymże sposobem, Najmilsi Bracia Moi, kiedy się upodobało temuż Majestatowi Boskiemu odnowić świat, i założyć Kościół swój, tak mu błogosławił, że zawsze się rozmnażać miał, tym sposobem, że prawdziwy Kościół który jest teraz, bierze swoje duchowne rozmnożenie od jednego do drugiego, zacząwszy od powtórnego Adama Chrystusa Pana: a kto by się temu sprzeciwiał, krzywdę by czynił Krwi Jego, która nie mniejszego jest skutku do założenia na wieczne czasy Kościoła swojego, jako krew Adama w rozmnożeniu ludzi. Wiecie bowiem dobrze, iż jako Adam zostawił rozmnożenie nie ustające we krwi swojej, tak też i Chrystus Pan swojemu Kościołowi uczynił. A jeżeli świat dotąd trwa ze krwi Adama, czemuż by nie miał trwać Kościół z krwi Chrystusa Pana? co Dawid swymi chciał wyrazić słowy, kiedy mówi, że Bóg założył wiecznie Kościół; i że Pan jest niezmiernie potężny i chwalebny w mieście Boga naszego. *Deus fundavit eam in aeternum, Magnus Dominus et laudabilis nimis, in civitate Dei nostri* (1). I zaprawdę byłaby to rzecz nie przyzwoita tak zacnemu Fundatorowi, kiedy by na krótki czas jaki założył ten Kościół, który z tak wielkim weselem i

okazałością wystawiał, i przy którego ufundowaniu wiele ucierpiał i łożył tak wielką cenę Krwi. *Fundatur exultatione universae terrae mons Sion.*

Więc proszę powiedzcie mi, czyliby to była przyzwoita, aby Chrystus przelał Krew swoją dla pojednania Kościoła swojego z Bogiem Ojcem, a potem ten Kościół byłby opuszczony i w rozsypkę poszedł? O zaiste tak zacny Pośrednik zasłużył na wieczny pokój przy ścisłym swoim z nim spowinowaceniu, o którym Izajasz mówi: *Et foedus perpetuum feriam eis: Zawrę wieczne pakta z nimi: co mówi o Chrześcijanach.*

Nigdy nie trzeba mówić, że Kościół umarł, ponieważ go swoim żywotem i śmiercią Zbawiciel Pan założył, jako to Paweł św. objaśnia, mówiąc te słowa: *Et ipse dedit quosdam quidem Apostolos, alios Prophetas, alios Evangelistas, alios Pastores, et Doctores ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, in aedificationem Corporis Christi, donec occurramus omnes in unitatem fidei et agnitionis Filii Dei.* Bóg postanowił w Kościele swoim Apostołów, Proroków, Ewangelistów, Pasterzów, Doktorów, na dokonanie Świętych do usługi, na zbudowanie ciała Chrystusowego, aż się znidziemy wszyscy do jedności wiary, i poznania Boga (2).

Do czego się zgadza na drugim miejscu mowa tegoż Apostoła: *Primitiae Christus, deinde ii qui sunt Christi, deinde finis: oportet illum regnare, donec ponat inimicos suos, sub pedibus ejus, novissima autem inimica destrueretur mors* (3). JEZUS Chrystus jest początkiem najpierwszym, a dopiero po Nim ci którzy są Jego, a za tym nastąpi dokończenie; ale trzeba aby królował aż położy nieprzyjacioły swoje pod nogami. Widzicie, jako nie masz żadnej różności między Chrystusem i Jego wiernymi? między wiernymi i dokończeniem? Tak tedy Kościół trwać będzie na zawsze aż do końca, gdyż nie zwycięży nieprzyjaciół swoich aż do końca; a tym czasem Chrystus Pan będzie panował w Kościele Świętym, w pośrodku i na hańbę nieprzyjaciół swoich, według tego co jest powiedziano przez Psalmistę. *Dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis. etc. Virgam virtutis suae emittet Dominus ex Sion, dominare in medio. etc.* (4). Ta różga znaczy Zakon Ewangeliczny, o którym mówi w Psalmie 44. *Sedes tua Deus in saeculum saeculi, virga directionis virga regni tui.* Wynijdzie z Syjonu jako prorokuje Izajasz: *De Sion exhibit lex, et Verbum Domini de Ierusalem.* Pocznie się przez Chrystusa Pana. *Oportebat Christum pati, etc. et praedicari in nomine ejus poenitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes, incipientibus ab Hierosolyma* (5). Z tą tedy różgą Zakonu Świętego króluje w pośrodku nieprzyjaciół swoich; to jest, że zawsze Kościół będzie

nieporuszony, stały, i widomy, w którym Pan nasz panować i królować będzie: nawet w pośród największej nawałności burzliwego zamieszania przeciwności. Żadna tedy rzecz nie może Bogu wstrętu uczynić do przebywania w Kościele swoim, bo inaczej nie panowałby w pośrodku nieprzyjaciół swoich, ale by zostawał bez władzy i panowania na tym świecie. Do tego było to potwierdzone przez Anioła przy Wcieleniu Pańskim, i Zwiastowaniu Panny Najświętszej, kiedy powiedział, że będzie nazwany Synem Najwyższego, i że Bóg Mu da Stolicę Dawida Ojca Jego, aby królował w domu Jakuba na wieki, a królestwo Jego nie będzie miało końca. Cóż to jest za stolica Dawida, i co za Dom Jakuba? jeżeli nie Kościół wojujący; bo bez wątplenia, nie o stolicy doczesnej traktował, jakoby bowiem Chrystus Pan królował w domu Jakuba, kiedy by zarazem ustać miało państwo Jego?

Nadto Zbawiciel Pan sam dał tej wieczności Kościoła świadectwo u Jana świętego: *Ego rogabo Patrem et alium Paraclitum dabit vobis, ut maneat vobiscum in aeternum, Spiritum veritatis*. Będę prosił Ojca, a On wam da Pocieszyciela, który jest Duch prawdy, aby z wami wiecznie zostawał (6).

O jako to jest stałe upewnienie o asystencji Ducha Świętego! *Spiritum veritatis*, Ducha prawdy. Jakoż zcierpi kłamstwo? I u św. Mateusza: *Ego vobiscum sum usque ad consummationem saeculi*. Ja jestem z wami aż do skończenia świata (7). Ten tekst osobliwą obiecuje asystencję Kościołowi; a według starożytnego wykładu, rozumie się o przytomności Pana naszego w Przenajświętszym SAKRAMENCIE. Ale jakożkolwiek jest, to wszystko jednak wyraźnie pokazuje, że zawsze trwać będzie prawdziwy Kościół, w którym On nigdy nie przestanie mieszkać, a zatem z kim Pan będzie, kto takowego przemoże?

Izajasz daje tego dostateczne świadectwo, mówiąc: *Cum venerit Redemptor Sion, hoc foedus meum cum eis dicit Dominus: Spiritus meus qui est in te, et verba mea quae posui in ore tuo, non recedent de ore tuo, et de ore seminis tui, dicit Dominus a modo et usque in sempiternum* (8). *Hoc foedus meum cum eis, id est Christianis*. Albowiem naprzód mówi iż mieszkańcy zachodni będą się bać imienia Pańskiego, a ci którzy na wschodzie chwały Jego. Czegoż więcej trzeba na wywiedzenie wieczności Kościoła? Pełne tego są Proroctwa i Ewangelie.

Na tym jednym dowodzie u św. Mateusza mielibyśmy mieć dosyć, gdzie Chrystus sam mówi: *Tu es Petrus et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, et portae inferi non praevalerunt adversus eam*. Tyś jest opoka, a na tej opoce zbuduję Kościół mój, którego bramy piekielne nie przemogą (9). Mówi: *aedificabo*, zbuduję, o jaki to budowniczy! Mówi: *supra Petram*, na opoce; o jaki to fundament! *Et portae inferi etc.* a bramy piekielne nie będą miały żadnej mocy przeciwko Kościołowi; jaka obietnica! Piekło ze wszystką potęgą nie przemoże go. Przez bramę rozumieją się siły; ale oprócz tego ja znajduję troje drzwi do piekła; to jest złość, nieumiejętność, i ułomność. Ani tedy ułomność w utrapieniach, ani nieumiejętność w wątpliwościach, ani złość z rozmysłem popełniona, góry nie mogą mieć nad tym Kościołem. Prawda jego jest tak jasna, i tak potężna, że jej sam Kalwin przyznaje prawdę na niektóre pomienione teksty: jako to względem ustawicznej asystencji, która jest obiecana Kościołowi, przydając do tego bardzo słuszną rację, kiedy mówi: iżby się to nam na mało przydało, gdyby Ewangelie i Duch Święty raz nam dany, zawsze z nami nie przemieszkiwał. Z czego się istność prawdy pokazuje, iż ją i sam nieprzyjaciół przyznać musi. Aleć odpowiedzcie mi, ponieważ Kalwin przyznaje i wyznawa tę prawdę, czemuż jej z taką dowodzisz pilnością? Dlatego, że fałsz jest niestateczny i nauka Kalwinowa także. Wyznaje tu tę prawdę bez refleksji i w zamyśleniu; a kiedy do podparcia fałszu przychodzi, tedy z niestateczności swojej udaje być Kościół za niewidomy, śmiertelny i błędzący.

Pytam się naszych Adwersarzów, jeżeli przy wznieceniu tej ich nowej wiary nie było Kościoła Chrystusa Pana? alić mi jedni z nich odpowiadają, że był; drudzy nie. Tym którzy mówią że był, odpowiedzmy: jeśli był jeden Kościół, toście i wy w nim byli, albo nie; jeśli powiedzą że nie byli, rzeczymy im: toście byli potępieni? gdyż, *Non potest habere Deum Patrem etc.* Ten który nie chce znać Kościoła za Matkę, nie może też mieć Boga za Ojca. Jeżeliście zaś byli w Kościele, gdzież naonczas był ten Kościół? Powiadają że był tam i sam niewidomy w sercach niektórych. Drudzy postrzegłszy się że się nie mają czym zastawić, twierdząc że Kościół nie był, albo że był, ale niewidomy, mówią że od czasu którego oni powstałi nie było Kościoła, ale wszyscy Apostatowie i bałwochwalcy, którzy go byli umorzyli i zatłumili przez swoje błędy, aż go dopiero oni za wieku swego wskrzesili. Przeciwno takowym pokazuję i dowodzę, że ten ogień jest nie zgaszony, któż bowiem nie widzi w tym konsekwencji? Kościół tedy jest jawny i wieczny, a Kalwiński nie był widziany, ani znany przed Kalwinem: za tym idzie że Kościół Kalwiński nie jest prawdziwym Kościołem. Otóż ta racja wszystkie ich obala fundamenta, otóż rujnuje wieżę Babel. I dlatego szukają sposobu do wyjścia, raz mówiąc że Kościół był od wszelkiego czasu; a kiedy są pytani, gdzie był przed stą lat? twierdzą że był niewidomy. Drudzy dowodzą że go nie było, na co gdy się im pokazuje że to nie był prawdziwy Kościół, ponieważ prawdziwy Kościół ma nie ustawać, negują tego i mówią, że kiedy Kalwin zaczął, nie było Kościoła, bo był zrujnowany, a przez niego odnowiony jest i reformowany. A to mówią względem tego, że natenczas był tylko Kościół Katolicki, według ich nazwiska Papieski. Z czego Dubárias przezwał tenże Kościół wielką nierządnicą Antychrysta. Kalwin nie mniej mówi lib. 4, c. 1 et 3. Beza w swoim wyznaniu wiary cap. 5. *Musculus libro de locis communibus.*

I dlatego mi jest przymuszony dowodzić przeciwko nim tej prawdy, która będąc bardzo pewna, uczy nas tego że Kościół naszych Adwersarzów który nie był widomy przed 50 albo 60 lat, i który nie był zawsze, nie jest prawdziwym Kościołem. Za tym idzie że ci wszyscy którzy w nim zostają, daleko są od wiecznego zbawienia, jeśli się nie nawrócą. Do tego nie tylkom dowiodł że ich Kościół nie jest prawdziwy Kościół, alem też pokazał jako jest nasz prawdziwy Kościół, wyznawający JEZUSA Chrystusa za głowę swoją, i trwający bez ustania w jedności Wiary Katolickiej Rzymskiej.

Czegoż się nauczymy z tej prawdy? Nauczmy się wychwalać Boga za tak wielką łaskę, z której nam zostawił Kościół zawsze trwający, do którego każdego czasu uciekać się możemy, i w nim dostąpić zbawienia wiecznego,

postępując z tej niskości widomego Kościoła do niebieskiej Hierarchii, wzbudzając w sobie pragnienie żywota wiecznego, jako mówi Apostoł: *Non contemplantibus nobis quae videntur, sed quae non videntur* (10). Nie kontentujmyż się podnosić i aplikować umysłu ducha naszego do rzeczy tylko widomych, ale też i do niewidomych; bo jako ten Kościół trwa według ustawiczności świata tego, tak też drugi w niebie w przyszłym żywocie będzie ustawiczny, to jest wieczny. Uważając tedy trwałość tego Kościoła, powinniśmy się wzbijać myślą ku wieczności do tryumfującego, myśląc że Królestwo niebieskie jest wieczne: a za tym roztrząsając niebaczną swoją, iześmy dotąd żyli w zapomnieniu Królestwa sobie zgotowanego, przekładając tu na ziemi lada fraszkę i nikczemność nad chwałę jego wieczności, nie chcąc się do pracy przyłożyć ani staranie czynić o nabycie jej. O grzeszniku! jak wiele pracy podejmujesz dla trochy złota i jakiego zarobku, któreć jutro będzie odebrane, i przyjdziec go zostawić, bo z sobą nic nie weźmiesz na drugi świat; a nie chcesz dla bogactw nieśmiertelnych uczynić sobie gwałtu, ani zwyciężyć gnuśności swojej. etc.

Św. Franciszek Salezy

Kazania ś. Franciszka Salezjusza, Biskupa i Xiążęcia Genewskiego, na niektóre Święta i Niedziele. Którym przydane są także Fragmenta niektórych Kazań, i Pieśni Salomonowych mistyczne objaśnienie. Niegdy przez Zakonnice Nawiedzenia Najświętszej Panny wiernie zebrane w Annesium, a teraz przez też Zakonnice Klasztoru Warszawskiego z Francuskiego języka na Polski przetłumaczone. Roku Pańskiego 1693. Z Dozwoleniem Zwierzchności. W Warszawie w Drukarniej Colleg. Scholarum Piarum, ss. 805-811. (a)

(Pisownię i słownictwo nieznacznie uwspółcześniono; przypisy literowe oraz ilustracje od red. *Ultra montes*).

Przypisy:

- (1) Psal. 47.
- (2) ad Eph. c. 4.
- (3) Epist. 1 Corin. 15.
- (4) Psal. 109.
- (5) Lucae c. 24.
- (6) Ioan. c. 14.
- (7) Matt. c. 28.

(8) Isaias c. 59.

(9) Matt. c. 16.

(10) 2 ad Cor. c. 4.

(a) "**Św. Franciszek Salezy (Franciscus Salesius)**, Biskup, Wyznawca, Doktor Kościoła; – święto 29 stycznia.

Ur. 21 sierpnia 1567 na zamku Sales pod Thorens (Sabaudia), jako najstarszy syn Franciszka de Sales pana na Nouvelles i Franciszki de Sionnas. Słuchał prawa w Paryżu i Padwie, postanowił jednak zostać kapłanem i przyjął święcenia w r. 1593. W ciągu 4 lat niezmierną pracą duszpasterską i bezgranicznym poświęceniem zdobywał z powrotem dla katolicyzmu całkiem już skalwinizowaną prowincję Chablais (b). W r. 1599 mianowany koadiutorem biskupa genewskiego, po jego śmierci w r. 1602 został biskupem Genewy (stolica w Annecy). Założył seminarium, organizował konferencje dla duchowieństwa i synody. Z św. Joanną Franciszką de Chantal założył zakon wizytek. Nadzwyczajną uprzejmością, dobrocią, łagodnością a zarazem mądrą stanowczością zdobywał tysiące dusz dla Chrystusa i Kościoła. Niezrównany spowiednik, kaznodzieja i pisarz duchowny. (*Wstęp do życia pobożnego – Filotea, Traktat o miłości Bożej*). Um. 28 grudnia r. 1622 w Lugdunie; grób w Annecy. Kanonizowany w r. 1665, ogłoszony Doktorem Kościoła w r. 1877, patronem dziennikarzy i literatów w r. 1923". – Biskup Karol Radoński, *Święci i Błogosławieni Kościoła Katolickiego. Encyklopedia Hagiograficzna*. Warszawa – Poznań – Lublin [1947], s. 135. (c)

(b) Zob. Ks. M. Hamon, [*Św. Franciszek Salezy nawraca heretyków. \(Misja w Chablais\)*](#).

(c) Por. 1) Św. Franciszek Salezy, Biskup i Książe Genewy, Doktor Kościoła, a) [*Filotea, czyli Droga do życia pobożnego*](#). b) [*O smutku*](#). c) [*Przewodnik życia duchownego dla wszystkich*](#). d) [*Traktat o miłości Bożej. Bóg odrzucił naród żydowski \(Tractatus Amoris Divini. Deus reprobavit Judaicum populum\)*](#).

2) Bp Jan Piotr Camus, [*Duch świętego Franciszka Salezego, czyli wierny obraz myśli i uczuć tego Świętego*](#).

3) Ks. Maciej Józef Scheeben, [*Tajemnice chrześcijaństwa. Tajemnica Kościoła i jego sakramentów*](#).

4) Bp Władysław Krynicki, [*Dzieje Kościoła powszechnego*](#).

5) Ks. Jacek Tylka SI, [*Dogmatyka katolicka*](#). a) [*Traktat o Kościele Chrystusowym*](#). b) [*O obojętności, czyli indyferentyzmie w rzeczach religii*](#). c) [*O własnościach religii*](#).

6) Papież Pius XII, a) [*Encyklika "Mystici Corporis Christi". O Mistycznym Ciele Chrystusa \(Litterae encyclicae "Mystici Corporis Christi"\)*](#). b) [*Encyklika "Sacra Virginitas" o Świętym Dziewictwie \(Litterae encyclicae "Sacra virginitas" de sacra virginitate\)*](#).

7) a) [*Mały katechizm o Nieomyślności Najwyższego Pasterza*](#). b) [*Mały katechizm o Syllabusie*](#).

- 8) Ks. Michał Ignacy Wichert, [Nauki katechizmowe o Składzie Apostolskim, Przykazaniach Boskich i Kościelnych, o Modlitwie Pańskiej i Sakramentach.](#)
- 9) Ks. J. B. Delert, [Teologia dla użytku wiernych pragnących gruntowniejszej nauki w rzeczach zbawienia. Tom I. Teologia dogmatyczna. Tom II. Teologia moralna i liturgia.](#)
- 10) O. Jan Jakub Scheffmacher SI, [Katechizm polemiczny czyli Wykład nauk wiary chrześcijańskiej przez zwolenników Lutra, Kalwina i innych z nimi spokrewnionych, zaprzeczanych lub przekształcanych.](#)
- 11) Ks. Ludwik Kösters SI, [Kościół wiary naszej.](#)
- 12) Ks. Jan Domaszewicz, [O Kościele. Nieomyślność. Papież. Poza Kościołem nie ma zbawienia. Nieprzyjaciele Kościoła. \(De Ecclesia Christi\).](#)
- 13) Ks. Franciszek Perriot, [Poza Kościołem nie ma zbawienia.](#)
- 14) Ks. Piotr Skarga SI, a) [O świętej monarchii Kościoła Bożego i o pasterzach i owcach. Kazanie na wtórą Niedzielę po Wielkiejnocy. \(De Sancta Ecclesiae Dei Monarchia et de Pastoribus et Ovibus. Concio pro Dominica secunda post Pascha\).](#) b) [O kłakolu heretyckim i diabelskiej wolności religijnej \(De haeretica zizania et diabolica libertate religiosa\).](#) c) [O jedności Kościoła Bożego pod jednym pasterzem i o greckim i ruskim od tej jedności odstąpieniu, oraz Synod Brzeski i Obrona Synodu Brzeskiego.](#)
- 15) Sac. Albertus Nègre, Sacrae Theologiae Doctor, [Cursus Theologiae Dogmaticae. De Romani Pontificis infallibili magisterio.](#)
- 16) Ks. Walenty Gadowski, [Nauka Kościoła. Wybór orzeczeń dogmatycznych Kościoła katolickiego i jego praw kanonicznych.](#)
- 17) Ks. Jan Rosiak SI, a) [Chrystus mistyczny.](#) b) [Idąc nauczajcie.](#) c) [Wiara i "doświadczenie religijne".](#) d) [Suarez. 1548 – 1617.](#) e) [Tu es Petrus.](#)
- 18) Bp Jakub Benignus Bossuet, a) [Wykład nauki katolickiego Kościoła względem tych Wiary artykułów, o które dyssydenci, osobliwie kalwini się spierają.](#) b) [Doctrinae catholicae, de iis argumentis, de quibus controversiae sunt, expositio.](#) c) [O naturze aniołów.](#) d) [Kazanie o śmierci.](#) e) [O chorobach duszy. List do siostry Cornuau de Saint Bénigne.](#) f) [O znamionach wdowy chrześcijańskiej.](#) g) [Sposób w jaki panny, mężatki i wdowy mają czcić Kościół.](#) h) [Mowa pogrzebowa ku uczczeniu Anny z Gonzagów de Clèves, księżny palatyńskiej.](#)

([HTM](#))